

Evaluatie Molenhoek Pakt Aan (MPA) 2012-2019

MPA-team: Piet Roberts en Harry Hendrix

DORPSRAAD
Molenhoek

Evaluatie 'Molenhoek Pakt Aan 1, 2, 3, 4, 5 en 6' 2012-2018

'Wie niet regelmatig omkijkt, zal straks zeker verdwalen'

Zelf aanpakken

Zes jaargangen is MPA oud. Daarin dienden Molenhoekers 55 plannen in om de leefbaarheid van hun dorp te vergroten. Kenmerken van de Molenhoekse aanpak zijn: de indieners voeren de plannen zelf uit en zijn zelf ook verantwoordelijk voor het resultaat. De Dorpsraad stimuleert, ondersteunt, stelt ruimte om niet of goedkoop beschikbaar en helpt mee naar het zoeken van financiële ondersteuning. Wat valt er te leren van de Molenhoekse aanpak? En hoe verder?

Hieronder een terugblik en evaluatie onder het motto: 'wie niet regelmatig omkijkt, zal straks zeker verdwalen'.

Wonen in het groen

Molenhoek is het meest noordelijke dorp van Limburg en maakt deel uit van de gemeente Mook en Middelaar. De ruim 3500 inwoners wonen er dicht op elkaar in een gebied van amper één vierkante kilometer. Het dorp herbergt bijna de helft van alle inwoners van de gemeente Mook en Middelaar (7759). Hun grote 'publieke tuin' is van allure: het lieflijke Lierdal, Jachtslot de Mookerhei, uiterwaarden en de golvende heidelandschappen van Mulderskop en Mookerhei. De 'grote stad' Nijmegen ligt op amper acht kilometer.

Het opleidingsniveau, de inkomens en de huizenprijzen zijn er relatief hoog. Molenhoekers lijken niet zoveel op te hebben met Limburg. Echte autochtone Limburgers wonen er nog maar weinig.

De inwoners werken, winkelen, gaan uit en snuiven cultuur op in Nijmegen, dat via een hagenieuw snelfietspad in minder dan een half uur bereikbaar is. Per auto is het 15 minuten en met de trein vanaf een eigen station 10 minuten. Een snelweg (A73) ligt voor de deur en naar een internationaal vliegveld (Weeze) is het nog geen half uur met de auto.

Raadpleging

Om een kloof te dichtent!

Burgerraadpleging??

Op advies van de Wmo-raad roept het college van B&W in 2008 op tot het oprichten van dorpsraden omdat de op handen zijnde fusie met de Limburgse gemeenten Gennep en Bergen de afstand tussen burger en gemeente vergroot. In Molenhoek leidt dit in korte tijd tot de Dorpsraad Molenhoek. De gemeente subsidieert die raad.

In die tijd besluit de gemeenteraad om te fuseren met Gennep en Bergen. Nog voordat die beklonken is organiseert de Dorpsraad een raadpleging over de voorgenomen fusie tegelijk met de Tweede Kamerverkiezingen van 2010. 1663 burgers vullen de vragenlijsten in. Een duidelijke afwijzing van de herindeling met Gennep (61%) is het resultaat. Als er al gefuseerd moet worden dan liever met het Gelderse Heumen/Malden, zo vindt 64%. Overigens staat ook de gemeente Bergen in die tijd niet te springen om een fusie. Uiteindelijk blaast minister Donner de fusie af.

Trekpaarden

Door de raadpleging en de publiciteit er omheen staat de jonge Dorpsraad meteen op de kaart. Maar ze wil meer. Ze wil laten zien dat zij iets kan betekenen voor 'haar' inwoners. Plannen maken, klachten en wensen van burgers 'overnemen' en dan zelf aan of in de slag met B&W, gemeenteraad en ambtenaren. Dat gaat niet vanzelf en soepel. Het is trekken en zwoegen. En ambtenaren staan niet te wachten op plannen, klachten en wensen, die extra tijd en geld kosten en hun routine verstoren. Het zeulen en trekken is vermoeiend en levert bovendien weinig op. Dat leidt tot teleurstellingen en het afhaken van leden.

Het roer om

'Het roer moet om', constateert de Dorpsraad in 2011. En het gaat om. Minder trekken en zeulen; meer inspireren en enthousiasmeren; minder problematiseren en meer koersen op kansen. En vooral meer activeren en slapende ideeën en krachten wakker kussen. Het gezicht niet meer naar het gemeentehuis maar vooral naar de dorpsgenoten. 'Samen met de burgers de kar trekken', wordt het devies.

Het Wmo-dogma van 'zelfredzaamheid' buigt ze om naar 'samenredzaamheid'. De Dorpsraad wil meer aansluiten bij signalen en wensen van dorpsgenoten. En ze wil hen vooral stimuleren om zelf aan de slag te gaan. Op de steun van de Dorpsraad kunnen ze daarbij rekenen. Leefbaarheid is immers een zaak van iedereen. Zelfs van kinderen. Voor de kinderen van de hoogste groepen van de basisschool organiseert de Dorpsraad begin 2012 een opstelwedstrijd onder het motto 'wat gaat goed en wat kan beter in Molenhoek'. Bijna 100 vaak ontroerende opstellen met creatieve en enthousiaste verhalen en soms fantastische voorstellen zijn het resultaat. Het illustreert hoe mensen, in dit geval kinderen, in beweging te krijgen zijn als ze zelf een 'eigen' inbreng mogen hebben.

Molenhoek Pakt Aan

Ik wil:

Afwachten
 Aanpakken

Het roer gaat pas echt om als de Dorpsraad eind 2012 Molenhoekers oproept om plannen in te dienen voor meer leefbaarheid. Voorwaarde daarbij is dat ze zelf de handen uit de mouwen steken. 'Molenhoek Pakt Aan' is het motto. Die oproep is niet aan dovemansoren gericht.

MPA begint met een oproep op de website van de Dorpsraad en in de Dorpsraadkrant. In die oproep vraagt de Dorpsraad dorpsbewoners om plannen in te dienen voor projecten die de leefbaarheid in Molenhoek zullen verhogen. De eisen voor die plannen zijn minimaal. Alle plannen die op een of andere manier meer leefbaarheid tot doel hebben zijn welkom. Eén A4tje is voldoende. De plannen worden gepresenteerd op de website van de Dorpsraad en in een speciale Dorpsraadkrant. Daarna is er een Dorpscafé waarin de plannen mondeling worden toegelicht.

De inspiratie voor 'MPA' haalt de Dorpsraad uit de 'samenredzaamheidsgedachte'. Door burgers uit te dagen om zelf met leefbaarheidsplannen te komen en die ook zelf uit te voeren doet zij ook een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van dorpsgenoten. Door de keuze voor 'eigen plannen' zal de motivatie toenemen, zo is de verwachting.

De Dorpsraad ondersteunt bij de uitvoering in de vorm van mentale steun, ruimte, financiële ondersteuning, publiciteit en het zoeken naar financiële middelen.

Ze dient zelf ook plannen in, die door werkgroepen van de Dorpsraad worden uitgevoerd onder eindverantwoordelijkheid van de Dorpsraad, zoals het Lees- en Ontmoetingspunt en het Dorpscafé.

De oogst is na zes afleveringen groot, zoals de collage hieronder en een korte beschrijving daarna van alle projecten laat zien.

MPA 1 (2012-2013)

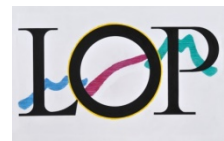
In december 2012 presenteren dorpsgenoten acht mooie en creatieve plannen in een goed gevuld 'Dorpscafé'. Molenhoekers kunnen ter plekke of via internet hun stem uitbrengen op hun 'beste' plan. 127 Molenhoekers doen dat. Ook een jury onder leiding van de burgemeester gaat aan de slag om de projecten te beoordelen.

In een tweede Dorpscafé in januari 2013 wordt de uitslag van de stemming bekend gemaakt, presenteert de burgemeester het juryrapport, geeft de Dorpsraad haar finaal oordeel en deelt mooie stimuleringsprijzen uit aan de indieners van de beste drie.

1. Het plan van een veilige 'Loop- en fietsbrug' over het spoor krijgt de eerste prijs en oogst veel applaus in het dorp en bij de politiek. Maar het verdwijnt toch al snel in een bureaula op het gemeentehuis, want te duur en onvoldoende zeggingsmacht van de gemeente. Maar inmiddels zes jaar later gloort er weer hoop.

2. Het 'Lees- en Ontmoetingspunt' krijgt de tweede prijs. Dit paradepaardje van de Dorpsraad, is inmiddels uitgegroeid tot een niet meer weg te denken voorziening in het hart van Molenhoek. Het is een bibliotheek, ontmoetingspunt, een activiteitencentrum en een huiskamer van het dorp 'waar altijd wat te doen is'.

3. Een door buurtbewoners geplande 'Jeu de boulesbaan' (derde prijs) sneuvelt onder de bezwaren van enkele buurtbewoners. De gemeente geeft vervolgens geen vergunning, want 'te weinig draagvlak'.

4. Er komen 100 'Bijenhotels' verspreid over heel Molenhoek. Vlakbij het station wordt zelfs een bijenresort gebouwd, dat nog steeds een trekpleister is voor wandelaars.

5. Milieuvereniging Animo, al jarenlang organisator van zogenoemde 'Opschoondagen', neemt het initiatief tot 'Educatieve lessen' over het milieu op de basisschool. En voert die de jaren erna ook uit.

6. 'Meet & Eat' gaat van start. Het is een project waarbij Molenhoekers bij elkaar gaan eten. Het kan zich tot nu toe verheugen op deelname van rond de veertig dorpsgenoten.

7. De Dorpsraad organiseert regelmatig goed bezochte 'Dorpscafés' met een thema en ruimte voor ontmoeting. Ze doet dat nog steeds, al is dat wat minder vaak dan in het begin.

8. Aanwonenden aan de Kuilseweg en gemeente gaan samenwerken en maken afspraken over het 'onderhoud van de Kuilseweg'. Dat leidt tot goede en constructieve afspraken met de gemeente. Inmiddels is de zandweg verhard en onderdeel geworden van het Maaswaalpad (snel-fietspad).

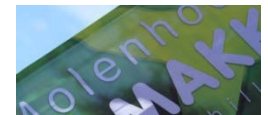

MPA 2 (2014)

In 2014 worden tien plannen ingediend. Er wordt online gestemd. Van de tien projecten worden er drie niet opgestart vanwege te weinig draagvlak of trekkracht. Eén project krijgt geen toestemming voor uitvoering en een ander staat nog steeds in de wacht. De vijf andere projecten zijn succesvol afgerond.

1. Winnaar wordt dit keer **'De Schooltuin'**. De initiatiefnemers zetten in samenwerking met (kinderen van de) basisschool 'De Grote Lier' en tuinvereniging 'Middelwaert' een schooltuin voor kinderen op. Het is een structureel project dat nog steeds bij veel schoolkinderen erg populair is.
2. De tweede prijs is voor Animo met het project **'Afvalverwerking'** voor kinderen van de basisscholen. Op de basisscholen in de gehele gemeente besteedt Animo aandacht aan het thema afvalverwerking.
3. De derde prijs is voor **'Molenhoeks Makkie in beeld'**. De initiatiefnemers willen de route van Molenhoeks Makkie, een landelijk bekende hardloopwedstrijd, met pijlen zichtbaar maken. Het zou een stimulans moeten zijn tot 'meer bewegen' en tot deelname aan Molenhoeks Makkie. Het project haalt de uitvoeringsfase niet omdat Natuurmonumenten geen toestemming geeft.
4. De **Molen** terug in Molenhoek. De initiatiefnemer wil een molen terug in Molenhoek op de plek waar die ooit stond. Er komen echter weinig dorpsgenoten in beweging om dit project samen met de initiatiefnemer te trekken.
5. Er komt een **Leesclub** en vijf jaar later bestaat die nog steeds. De deelnemers bespreken om de zes weken boeken, die ze vooraf gezamenlijk uitkiezen.
6. Het initiatief voor een **Natuurijbaan** in de Kuil wordt niet uitgevoerd omdat er te weinig draagvlak voor blijkt.
7. De initiatiefnemer van **'Waterkraantjes in het bos'** wil in het buitengebied waterkraantjes, als drinkvoorziening voor wandelaars en hardlopers. Het project gaat niet door, want door andere initiatiefnemers is al een wandel- en hardloopronde met waterkraantjes gepland.
8. Een aantal projectindieners wil de belijning van de Kuilseweg met **'Glowing lines'** als onderdeel van een geplande snelfietsroute. Een belijning zoals die op andere plaatsen in het land is aangebracht naar ideeën van Daan Roosegaarde. Het plan is door de gemeente met sympathie ontvangen maar niet uitgevoerd.
9. Een zestal initiatiefnemers stimuleert dorpsgenoten tot het schrijven van **'Verhalen over Molenhoek'**. Het project resulteert in twee schrijfworkshops, 16 verhalen, een literair café en een boekje (oplage 300), waarin de verhalen over Molenhoek gebundeld zijn. Het boekje is inmiddels uitverkocht en nog te lezen onder 'publicaties' op de website van de Dorpsraad (www.dorpsraadmolenhoek.nl).
10. Een groep Molenhoekers dient een plan in om de oude verwaarloosde **'Begraafplaats van de paters Passionisten'** in ere te herstellen. Dat levert een prachtig resultaat op dankzij de inzet en steun van veel Molenhoekers en subsidies van het Rabo Coöperatiefonds en de gemeente.

MPA 3 (2015)

Deze ronde levert zeven projecten op. Eén project gaat niet door omdat er geen draagvlak voor blijkt. Een ander project (De Eetkamer) strandt vanwege persoonlijke omstandigheden van de indieners (die het ook zouden uitvoeren). De overige vijf zijn uitgevoerd. Een willekeurig samengestelde dorpsjury bepaalt welke projecten in de prijzen vallen. David van Reybrouck inspireert de Dorpsraad tot deze vorm van jurering. In een goed gevuld Dorpscafé maakt de jury de prijzen bekend. Die gaan naar 'de huiskamer', 'de eetkamer' en het 'open atelier'. 'De eetkamer' wordt door de bezoekers van het Dorpscafé beloond met de publieksprijs.

1. De Dorpsjury roept de '**Huiskamer van het dorp**' uit tot winnaar. Het is een project van de Dorpsraad. Doel: wensen en ideeën verzamelen voor een huiskamer, die voldoet aan de wensen van de Molenhoekers. Het project is afgerond met een advies aan de Dorpsraad voor de verdere invulling van de 'huiskamer van het dorp', het LOP.

2. De tweede prijs gaat naar de '**Eetkamer**', een project dat zich richt op het realiseren van een eetkamer, annex lunchroom, in Molenhoek, waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk zouden kunnen vinden. De eetkamer gaat niet door vanwege persoonlijke omstandigheden van de indieners.

3. Het '**Open Atelier**' krijgt de derde prijs. De initiatiefnemers willen een open atelier in Molenhoek realiseren. Een ruimte waarin dorpsgenoten op een vanzelfsprekende manier samen schilderen. Dat atelier is er nu.

4. De initiatiefnemer van de '**Jeu de boulesbaan**' zoekt naar draagvlak voor een dergelijke baan in het dorp, die tevens een aantrekkelijk ontmoetingspunt voor Molenhoekers zou moeten worden. Dat draagvlak vindt hij niet.

5. Natuur- en milieugroep Animo dient een project in met betrekking tot '**Waterzuivering**'. Het moet een bijdrage leveren aan het milieubewustzijn van kinderen op de basisschool. Het project is afgerond.

6. Een inwoner wil een groepje vormen van dorpsgenoten die het leuk vinden om '**Columns**' te schrijven en daar met elkaar over praten. Het project is gedeeltelijk geslaagd. De deelnemers komen enkele keren bij elkaar maar stoppen dan.

7. De initiatiefnemers van '**Molenhoek op de kaart**' dagen Molenhoekers uit tot het maken van foto's, tekeningen, schilderstukken, gedichten, enzovoorts. Molenhoek dus letterlijk op de kaart te zetten. Het project resulteert in acht foto's (kaarten), die nu op verschillende plekken in Molenhoek te koop zijn.

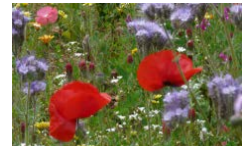
MPA 4 (2016)

De Dorpsraad vraagt bij de vierde Molenhoek pakt vooraf speciale aandacht voor plannen op het terrein van zorg, jeugd, milieu en bewegen. Reden: op die terreinen is er in de voorgaande drie MPA's weinig ingediend.

Het resultaat is zes projecten, waarvan er vier liggen in die sfeer van zorg, jeugd, milieu en bewegen. Dit keer jureert een willekeurige groep Molenhoekers schriftelijk. Het project 'Kleurrijke wegbermen' krijgt de eerste prijs, gevolgd door 'Schoolplein 14' en 'Relatie jong oud'. De publieksprijs gaat naar 'Schoolplein 14' (gekozen door de bezoekers aan het Dorpscafé).

Inmiddels zijn alle projecten gerealiseerd.

1. Stichting Natuur- en Milieugroep Animo wil de berm van de Ringbaan omtoveren in '**Kleurrijke berm**'. Met medewerking van gemeente (in principe toegezegd) en bewoners. De berm is inmiddels ingezaaid en de eerste bloemen hebben gebloeid.

2. Het schoolplein nodigt (nog) onvoldoende uit tot bewegen. Terwijl het juist in deze tijd belangrijk is om dat te stimuleren. De Grote Lier wil daarom een '**Schoolplein14**' van de Johan Cruijff Foundation. Het betreft drie coatings (professionele verftekeningen), diverse spelmateriaal, een bord met 14 gedragsregels en een zogeheten Freeplayer. Het wordt in juni 2017 geopend.

3. Kandinsky wil haar workshops, die ze eerder al gaven, verplaatsen van hun school naar het LOP en het dorp, waardoor ze nog zichtbaarder worden. Centraal bij dit project staat de '**Relatie jong-oud**'. Een deel van het project is uitgevoerd.

4. Gezondheidscentrum De Kroonsteen-De Vuursteen streeft naar een beleid waarin hulpverlener en patiënt '**Samen meer aan zet**' zijn. Het perspectief van de patiënt staat daarbij centraal. Zij startte in mei 2017 met de eerste bijeenkomst. Er volgden nog drie bijeenkomsten.

5. De websitebeheerder van de Dorpsraad maakt '**een digitale kiosk**' die prominent in beeld brengt wat er allemaal te doen is in het LOP. Die kiosk is inmiddels gerealiseerd en vormt een prachtig uithangbord.

6. Twee dorpsgenoten zetten een '**Conversatiegroep Frans**' op in het LOP. Een keer per week vinden conversatielessen plaats. Een lerares van Franse nationaliteit is beschikbaar. Deze activiteit is succesvol afgesloten.

MPA 5 (2017)

- 1. Energiecafé (uitgeroepen tot winnaar).** Veel dorpsgenoten willen 'iets doen aan duurzaamheid' maar weten niet hoe. Bevlogen inwoners met kennis, ervaring en ambitie diene een plan in voor een Energiecafé. Het wordt een megasucces. De eerste vier cafés in 2018 worden elke keer door tegen de 100 bezoekers bezocht. Velen daarvan gingen al over tot de aanschaf van zonnepanelen en het isoleren van hun huis, met collectieve acties als basis.
- 2. Dorpsquiz (won gedeeld de tweede plaats).** De Dorpsquiz Molenhoek bestaat uit allerlei kennisvragen en opdrachten. Maar er zitten ook zoekopdrachten in het dorp bij! Lekker actief quizen dus! Zeer geslaagd door de geweldige organisatie en de deelname van 26 teams met totaal meer dan 400 deelnemers.
- 3. Promenade Artistique** De organisatoren motiveren talenten uit het dorp tot het uitvoeren van een diversiteit aan culturele voorstellingen op verschillende locaties in het dorp. Dorpsgenoten genieten daarvan, zich verplaatsend van locatie naar locatie. Klein Oerol in Molenhoek.
- 4. Baby- en peutercafé** Een laagdrempelige, ontspannen en regelmatig terugkerende (in eerste instantie tweeweekelijkse) bijeenkomst van ouders en verzorgers van kinderen tussen de 0 en 4 jaar. Die zijn en worden nog steeds gerealiseerd door ouders zelf in een huiselijke omgeving.
- 5. Historische Vereniging Molenhoek** Hoe leuk is het om te weten wat er ooit was op de plek waar je huis nu staat? Of van de bedrijvigheid van weleer of het ontstaan van de naam van ons dorp? Het project resulteerde in een prachtige website die in september 2018 de lucht in ging.
- 6. Columns schrijven over Molenhoek** Columns schrijven over Molenhoek na een training door Thomas Verbogt. 16 prachtige columns zijn het resultaat. In een feestelijk speciaal dorpscafé zijn de prijswinnaars bekend gemaakt. De columns zijn gepubliceerd op de website van de Dorpsraad.
- 7. Cursus Spaans** Deelnemers bekwamen zich op een leuke en gezellige manier in het Spaans om zich in Spaanssprekende landen meer op hun gemak te voelen. De cursus is succesvol uitgevoerd en verlengd met een vervolgcursus. Een derde staat op stapel.
- 8. Uit de kast** Een tweedehands kledingmarkt in het LOP, waar men voor een klein bedrag een tafel en/of kledingrek kon huren en waar men kleding te koop kon aanbieden. Er was een succesvolle markt met een redelijk aantal 'kopers'.
- 9. Samen praten over ouder worden** Gespreksgroepen waarin ouderen met elkaar in gesprek gaan over onderwerpen als wonen, gezondheid, gevoelens, sociale contacten, meedoen, enzovoorts. Wat gaat goed, waar loop je tegenaan en waar kun je hulp bij gebruiken? De eerste groep was succesvol. Inmiddels is er ook een tweede geweest en wordt een derde gepland.
- 10. Duofiets** Een duofiets, waardoor mensen die anders niet zo gauw in beweging komen, toch weer op de fiets en meer 'onder de mensen' komen. Die (kostbare) fiets is er mede dankzij de indieners en de steun van verschillende organisaties. Hij is niet meer weg te denken uit het straatbeeld van onze gemeente.
- 11.**
- 12. De rode envelop** Rode enveloppen in willekeurige brievenbussen met de uitnodiging om een wens te doen. De beloning: een bon voor een gratis kopje koffie of thee in het LOP. En een kaart met een wens, die de ontvanger naar het LOP stuurt. Gevraagde steun om mee uit te voeren kwam er niet.
- 13. Zullen we samen een spelletje doen** Een wekelijkse spelletjesavond in het LOP, die na een aantal avonden gestopt is vanwege een gebrek aan animo.

MPA 6 (2018)

1. Buurttuintjes aan de Heumensebaan (derde prijs)

Buurvrouwen willen een buurttuintje aanleggen in hun buurt. Samen vruchten en groenten plukken en elkaar ontmoeten.

2. Gebarentaal

'Iedereen een verhaal in Nederlandse Gebarentaal' is de missie van dit project. Een belangrijk en nuttig hulpmiddel voor doven en slechthorenden in ons dorp.

3. Autodelen

Autodelen is nog niet mogelijk in Molenhoek. Dat is wel nodig; goed voor het milieu en de eigen portemonnee, vinden de indieners, die steun zoeken.

4. Zondagmorgensalon in het LOP

Een prikkelend aanbod: interviews met 'Molenhoekers in het nieuws', muziek, columns, debat, enz. Op zondagmorgen in het LOP.

5. Voedselbank

Molenhoekers doneren rond Kerst voedsel aan mensen, die dat slecht kunnen betalen. Wat een mooi gebaar! 'Omdat we om hen geven'. Binnen vier dagen met een mooie opbrengst uitgevoerd.

6. Poëziewedstrijd

Na de verhalen, kaarten en de columns zijn de gedichten aan de beurt. Komend jaar komt er een poëziewedstrijd met workshops vooraf.

7. Buurman en buurvrouw

Interviews met gewone Molenhoekers over het wonen en leven in Molenhoek. En een boek gaat van deur tot deur. Daarin schrijven dorpsgenoten wat zij van het leven en wonen in Molenhoek vinden. De resultaten komen op de website van de Dorpsraad.

8. Bloemrijke hoogstamboomgaard (eerste prijs)

Bij de entree van Molenhoek vanuit het noorden gaan buurtbewoners aan de slag met een voor iedereen toegankelijke bloemrijke hoogstamfruitboomgaard. Maaien, snoeien, hooien, oogsten en ontmoeten.

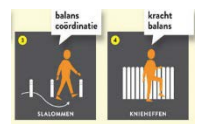
9. Molenhoek in beeld

Enkele workshops fotograferen en een wedstrijd wie de mooiste foto's van Molenhoek kunnen maken. De beste komen straks 'op de kaart'.

10. BOPSTRA Bewegroutes OP STRAat (tweede prijs MPA 6 en publieksprijs)

Geen dure fitnessstoestellen maar vooral aanwezig straatmeubilair lokt uit tot bewegen. Goed voor een langer en gezonder leven.

11. Digicafé

Elke laatste zaterdag van de maand tussen 11.00 en 13.00 uur is er in het LOP een Digicafé met een digipraattafel, helpdesks en speciaal digigebak.

12. De Dorpspraattafel

Een grote rustieke praattafel buiten voor het LOP om het leven door te praten en plannen te maken voor een nog mooier dorp. Het LOP komt naar buiten en nodigd uit naar binnen.

Resultaten

De Dorpsraad is niet alleen zeer tevreden over het aantal ingediende projecten over zes jaar (55) maar vooral ook over de aantoonbare resultaten. Die resultaten komen vooral op het conto van de uitvoerders. De Dorpsraad is daarbij (via twee dorpsraadleden als trekkers) slechts stimulerend en ondersteunend aanwezig. Dat is vooral in de oproepfase, die jaarlijks de periode september-december omvat. Dan komt ook de ideeënfabriek (na de vierde MPA opgericht) een paar keer bij elkaar en worden vervolgens dorpsgenoten via Dorpsraadkrant, Nieuwsbrief en website uitgenodigd om projecten in te dienen. In december worden in een zogenoemd Dorpscafé de plannen, die al eerder door een jury beoordeeld zijn, gepresenteerd en worden de prijzen toegekend. De werkelijke uitvoering vindt in het daarop volgende jaar plaats.

- 33 van de 43 projecten van MPA 1 t/m5 (over de resultaten van 6 valt nog weinig te zeggen) zijn succesvol uitgevoerd. Dus 10 plannen haalden het niet.
- Van die 10 kregen 4 plannen onvoldoende draagvlak en stierven een geruisloze dood. Wellicht was dat draagvlak door de indieners vooraf onvoldoende onderzocht. Of zij hoopten door het indienen van de plannen en de publiciteit daaromheen dat draagvlak te krijgen.
- Vier projecten gingen niet door vanwege onvoldoende middelen, externe weerstand (geen vergunningen of toestemming) of gebrek aan medewerking van andere partijen.
- Twee plannen gingen niet door omdat de indieners ze introkken.

De grote winst is dat 'MPA' veel Molenhoekers in beweging brengt om zich te bemoeien met de leefbaarheid van hun dorp. Zo krijgt de participatiesamenleving in Molenhoek al gestalte nog voordat koning Willem Alexander daartoe oproept in de troonrede van 2013.

Terugkijkend kunnen we een aantal clusters van plannen onderscheiden:

1. **Natuur en milieu:** Milieulessen en milieuprojecten op de basisschool (Animo), bijenhotels, schooltuin, kleurrijke wegbermen, buurttuin en hoogstamfruitboomgaard.
2. **Gezondheid en welzijn:** Hulpverlener en patiënt 'samen meer aan zet', 'samen praten over ouder worden', 'beweegroutes op straat', 'gebarentaal', het Digicafé en de Voedselbank.
3. **Sociaal en cultureel:** LOP, Dorpscafé, de Dorpsquiz, Meet and Eat, de Huiskamer, de Dorpspraatafel, Buurman en buurvrouw, de zondagmorgensalon, spelletjesavond, relatie jongoud, leesclub, taalcurssussen.
4. **Duurzaamheid:** met name het Energiecafé heeft hier een grote impact gehad. Maar ook 'autodelen' en het 'onderhoud van de Kuilseweg' kunnen tot dit terrein gerekend worden.
5. **Taal en identiteit:** verhalenschrijfwedstrijd, Molenhoek op de kaart (2x), columnwedstrijd en de poëziewedstrijd.

Niet alle projecten zijn qua impact, omvang en inzet even groot. Er zijn robuuste structurele projecten met veel inzet en grote impact. Dat zijn met name het LOP en het Energiecafé.

Zonder andere tekort te doen is **het LOP** onmiskenbaar het grootste, breedste en meest invloedrijke. Daar is en wordt hard aan getrokken door een LOP-werkgroep van de Dorpsraad, dorpsraadleden en tientallen vrijwilligers. Binnen het LOP vinden talrijke activiteiten plaats die vooral onder eigen verantwoordelijkheid met steun van de Dorpsraad worden uitgevoerd.

Verreweg het grootste deel van de gemeentesubsidie voor de Dorpsraad en inzet van personen gaat naar het LOP. Het LOP is het vlaggenschip van de Dorpsraad. In 2018 trok het LOP om en nabij de 4000 bezoekers.

Een zeer sterke en invloedrijke tweede is **het Energiecafé**. Wat begon met mooie duurzaamheidsidealen van een paar dorpsgenoten, is uitgegroeid tot een stevige, intensieve, creatieve en doorpakkende organisatie, die binnen een jaar aansprekende resultaten behaalde tot voorbij de dorpsgrenzen. Vooral door eigen inzet maar ook door constructieve samenwerking met de gemeente en andere partijen.

Het is ook een mooi voorbeeld van hoe van onderop, grassroots, in een participatiesamenleving doelen bereikt kunnen worden, die van boven af (de gemeente) wellicht jaren op zich hadden laten wachten. Het siert de gemeente dat zij de impact erkennen en met extra financiële middelen (in 2019 5000 euro via de Dorpsraad) ondersteuning bieden.

Bijzonder zijn ook de projecten van **Natuurvereniging Animo**. Elk jaar komt die met nieuwe projecten en/of stimuleert anderen om actief te zijn op het terrein van natuur en milieu. Molenhoek heeft veel natuur om trots op te zijn: bossen, heuvels, hei en water. Die zijn voor veel dorpsgenoten misschien wel de belangrijkste reden om hier te komen en blijven wonen. En misschien is het ook wel daarom dat het dorpsgenoten extra stimuleert om dat te behouden en uit te breiden.

Maar ook de andere projecten hebben het aanzien van Molenhoek en de leefbaarheid structureel of voor langere tijd vergroot (of beloven dat te gaan doen) zoals Meet&Eat, de gerestaureerde begraafplaats, de Historische Vereniging, de duofiets, Schoolplein 14, het bijenresort, de kleurrijke wegbermen, de schooltuin, de hoogstamfruitboomgaard, enzovoorts.

Bewust hebben we er bij de start van MPA voor gekozen om het begrip leefbaarheid niet te definiëren. Zo kreeg leefbaarheid de betekenis, die de plannenmakers en uitvoerders er zelf aan gaven. Zoals: laagdrempelige ontmoetingsplekken, veel natuur, gezond milieu, sociale cohesie, samenhang, toegang tot culturele verworvenheden, versterking van Molenhoeks imago, aandacht voor de Molenhoekse geschiedenis, duurzaamheid, enzovoorts.

Succesfactoren

De essentie van de aanpak is dat dorpsbewoners zelf plannen indienen én die zelf ook uitvoeren onder eigen verantwoordelijkheid. De Dorpsraad stimuleert en ondersteunt. MPA is een succesaanpak. Waarom eigenlijk? Precies weten we het niet maar we denken dat meerdere van onderstaande factoren daarvoor verantwoordelijk zijn.

1. Vraaggericht

Van het begin af aan heeft de Dorpsraad een 'democratische en vraaggerichte oriëntatie'. De leden zijn niet gekozen en beschikken dus ook niet over een achterban. Daarom maakt zij veel werk van het zoeken naar wat dorpsgenoten willen. Daarom ook de oproep: 'zelf kiezen en daarna aanpakken'.

2. Samenredzaamheid

De Dorpsraad kiest voor samenredzaamheid en participatie als belangrijke uitgangspunten. Daardoor is het bevorderen van de leefbaarheid meer iets van alle dorpsbewoners dan een exclusieve taak van de Dorpsraad.

3. Gemotiveerde uitvoerders

De aanpak leidt tot grote betrokkenheid en motivatie van de uitvoerders omdat zij zelf de plannen maken en ook verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering.

4. Overzichtelijke projecten

Het gaat in de meeste gevallen om kleine overzichtelijke projecten, waarmee snel zichtbare resultaten geboekt kunnen worden. Vrijwillige inzet van burgers is groter wanneer het gaat om snel bereikbare en zichtbare doelen, zo is de veronderstelling. Daarmee onderscheidt deze aanpak zich van bijvoorbeeld 'dorpsontwikkelingsplannen' met een verder liggende horizon.

5. Onafhankelijkheid

Belangrijk is dat de meeste plannen niet afhankelijk waren of zijn van subsidies. Hierdoor komt de verantwoordelijkheid duidelijk te liggen bij de bedenkers en uitvoerders.

6. Weinig bureaucratische belemmeringen

De aanpak voorkomt stroperige bureaucratische procedures, die de snelheid van de uitvoering afremmen, waardoor gemotiveerde trekkers kunnen afhaken. Ook de gemeente beseft dat nu. Door een pot beschikbaar te stellen, waaruit geput kan worden om projecten onmiddellijk met een kleine bijdrage van start te laten gaan zonder veel controle en verantwoording, blijft de vaart er in. Deze 'Vonkjes' van de gemeente zijn een soort 'Mook en Middelaar pakt aan'.

7. Het wedstrijd karakter

Een succesfactor is wellicht ook het wedstrijd karakter. Prijzen en de eer motiveren tot deelname. Bovendien zijn die een indicatie voor het draagvlak, omdat dorpsbewoners betrokken worden bij de jurering.

8. Publiciteit

Via haar website geeft de Dorpsraad informatie over de projecten en volgt de voortgang. Daardoor blijven de projecten en de indieners ervan in het nieuws.

Vernieuwingen

Gedurende de afgelopen jaren heeft MPA zich voortdurend vernieuwd. De belangrijkste vernieuwingen waren:

1. Dorpsjury

Bij de eerste jaargang bestaat de jury uit een deskundigenjury in combinatie met dorpsgenoten en de Dorpsraad zelf. Al bij de tweede jaargang bepalen de dorpsgenoten welke projecten in de prijzen vallen (online stemmen). Daarna is het steeds een vrij willekeurig samengestelde dorpsjury, die beslist. David van Reybrouck inspireert de Dorpsraad tot deze vorm van jurering. Immers zo is de redenering: zij zijn uitermate deskundig in wat voor hen leefbaarheid is. Het is ook een statement van de Dorpsraad: 'jullie, dorpsgenoten, gaan over jullie eigen leefbaarheid'.

2. Sturing op thema's

Gaandeweg constateert de Dorpsraad dat er weinig of geen projecten worden ingediend op terreinen van welzijn en zorg, die toch van groot belang zijn voor leefbaarheid. Bij MPA 4 vraagt zij daarvoor extra aandacht met een positief resultaat.

3. De Ideeënfabriek

MPA 4 laat een dip in het aantal ingediende plannen zien. Daarom besluit de Dorpsraad om een Ideeënfabriek in te richten, voordat een nieuwe editie van MPA van start gaat. In die fabriek worden in twee of drie bijeenkomsten ideeën, die al eerder geopperd zijn verzameld en krijgen nieuwe ideeën een podium. 'Out of the box' denken en brainstormen zijn productieve hulpmiddelen. De nadruk ligt op kansen en niet op belemmeringen. Dat levert bij de laatste twee edities veel mooie plannen op.

Kritische kanttekeningen

Uiteraard is het niet alleen maar goud wat er blinkt. Bedenkingen zijn er ook.

1. Kleine stapjes zonder samenhang

De aanpak is er een van min of meer kleine stapjes zonder samenhang en prioritering. Het is geen congruente overall aanpak waarin weloverwogen leefbaarheidsvraagstukken in onderlinge samenhang en op basis van prioriteiten worden aangepakt.

2. Vraagverlegenheid

De gekozen aanpak activeert wellicht vooral het meest assertieve en creatieve deel van de inwoners om met plannen te komen die eigen doelen en belangen dienen. Belangen van minder assertieve en minder creatieve groeperingen komen minder aan bod. En misschien zijn dat wel de groeperingen, die juist het meest behoefte hebben aan verbetering van hun leefbaarheid.

3. Gemeentelijke ondersteuning

De motivatie bij de bedenkers en uitvoerders van de plannen is groot. Zij hechten ook aan eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Maar veel plannen kosten geld, dat ze zelf niet kunnen en/of willen opbrengen. Een ruimere financiële ondersteuning vanuit de gemeente en meer overdracht van verantwoordelijkheden kunnen zwaardere projecten in de toekomst wellicht beter mogelijk maken zoals bijvoorbeeld bij het LOP en het Energiecafé gebeurd is. Bovendien zal dat tot een groter vertrouwen van burgers in de overheid leiden.

4. Dorp Molenhoek

Dorpen verschillen van elkaar. Overal in het land kiezen dorpsraden voor verschillende aanpakken. De aard van het dorp, de samenstelling van de bevolking en de samenstelling van de Dorpsraad leiden tot verschillende wijzen van aanpak. Dorpsraad Molenhoek doet een beroep op de creatieve en ondernemende kwaliteiten van dorpsgenoten. En die zijn ruim aanwezig in het dorp. Het zijn wel vooral de 'hogere' lagen uit de bevolking die zich actief tonen.

Conclusies

Dorpsraad Molenhoek ligt goed op koers naar wat ze eigenlijk wil zijn: een broedplaats voor nieuwe leefbaarheidsplannen, die door en/of samen met dorpsgenoten worden uitgevoerd. Die worden zo meer baas over hun eigen leefomgeving. Dat past bij wat de overheid een participatiesamenleving noemt.

Dorpsbewoners gaan steeds meer zichzelf, en niet de overheid, als eigenaar en oplosser van leefbaarheidszaken zien.

Het is een uitdaging voor de Dorpsraad om ook jongere dorpsgenoten en minder assertieve dorpsgenoten te activeren om zich te bemoeien met hun leefbaarheid.

januari 2019
Dorpsraad Molenhoek
Harry Hendrix

Molenhoek

B
L
O
E
I
T

